

KONSULTASJONER MELLOM STATEN OG KOMMUNESEKTOREN

**REFERAT FRA DET
2. KONSULTASJONSMØTET
19. april 2016**

Saknr.: 16/309

Tilstede: *Fra staten:* Kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner (KMD), statssekretær Grete Ellingsen (KMD), statssekretær Kristin Holm Jensen (KMD), statssekretær Kai-Morten Terning (BLD), kst. statssekretær Petter Kvinge Tvedt (FIN), statssekretær Birgitte Jordahl (KD), statssekretær Lisbeth Normann (HOD), statssekretær Tom Cato Karlsen (SD), statssekretær Christl Kvam (ASD), statssekretær Gjermund Hagesæter (JD), Sølve Monica Steffensen (KMD adm.)

Fra KS: Leder Gunn Marit Helgesen, 1. nestleder Mette Gundersen, Terje Søviknes, Bodil Sivertsen, Lasse Hansen (adm.), Helge Eide (adm.)

Dato: 19. april kl. 13.00-15.00

Møteleder: Jan Tore Sanner (KMD)

Referenter: Baard Krag og Helga Aanderaa (KMD)

1. Konsultasjonsmøtet

Jan Tore Sanner ønsket velkommen til konsultasjonsmøtet, med hovedtemaene reformer og utbygging av det kommunale tjenestetilbudet.

2. Kommunesektorens oppgaver og tjenester

2.1. Arbeids- og sosialdepartementet

Endringer i medleverforskriften for botilbud til enslige mindreårige

Gunn Marit Helgesen sa at KS mener det er viktig med likebehandling av omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere og kommunale botilbud. KS er fornøyd med at Arbeids- og sosialdepartementet i sin svarmerknad viser til at de tar med innspillet fra KS i det videre arbeidet.

Christl Kvam viste til at endringene i medleverforskriften for omsorgssentre ble gjort for å møte den akutte situasjonen siste halvdel av 2015 med en stor vekst i antall enslige mindreårige asylsøkere og etablering av en rekke nye omsorgssentre. Departementet kommer tilbake til ev. andre endringer etter høringsrunden av NOU 2016:1

Folkevalgtes rett til ulike velferdsgoder

Helgesen sa at KS ber regjeringen se på folkevalgtes rett til velferdsgoder, noe som blir praktisert ulikt i ulike kommuner. KS merker seg at kommunelovutvalget har adressert saken.

Kvam sa at Høyesterett har slått fast at ordførere er å anse som frilansere. KMD og ASD vil avvente høringen av kommunelovutvalget og deretter gjøre en grundig vurdering.

Terje Søviknes sa at utvalgets forslag om at rettigheter gjelder folkevalgte som har tillitsverv som tilsvarer minst 50 prosent stilling, vil være en utfordring. Søviknes påpekte at i denne saken bør det være en dialog mellom KS og regjeringen.

2.2 Barne- og likestillingsdepartementet

Enslige mindreårige flyktninger

Helgesen sa at bosetting av enslige mindreårige flyktninger er en utfordring. Videre at enslige mindreårige flyktninger er en krevende gruppe å bosette, og det er viktig å øke motivasjonen i kommunene til å bosette flere. Mange venter nå på bosetting. Helgesen pekte på at regjeringen bør se på hva som kan øke motivasjonen for bosettingen i budsjettet for 2017.

Kai-Morten Terning sa han deler KS' bekymring for at bosettingen av enslige mindreårige flyktninger ikke er tilstrekkelig. Det gjøres et godt arbeid i kommune, men vedtakene om bosetting er færre enn behovet. Behovene blant enslige mindreårige flyktninger er ulike, og mange kommuner driver kostnadseffektivt. Terning viste til at regjeringen i statsbudsjettet for 2017 vil ta stilling til om refusjonsordningen skal legges om til en stykkprisordning. BLD tar med innspillene fra KS og vil ha kontakt fremover.

Sanner takket for det gode arbeidet som gjøres i kommunene med bosetting. Sanner sa det er viktig at systemet både motiverer kommunene til å bosette og legger til rette for gode løsninger.

Gundersen sa at kommunene er motivert til å bosette, men økt finansiering vil gi ytterligere motivasjon. Søviknes sa at dagens motivasjon som bygger på dugnadsånden fra i høst, kan bli mindre hvis kommunene opplever at økonomien er utfordrende.

2.3 Finansdepartementet

Den økonomiske utviklingen i fastlandsøkonomien våren 2016 – Konjunkturtiltak rettet mot utvalgte regioner

Helgesen sa at erfaringene fra tiltakspakken 2008–2009 viste at kommunene raskt kan sette i gang prosjekter. De regionale kontorene i KS på Sør- og Vestlandet har kartlagt prosjekter som kan igangsettes raskt og øke sysselsettingen.

Petter Kvinge Tvedt viste til at det er en ulik økonomisk utvikling i ulike deler av landet. Utviklingen er noe svakere enn lagt til grunn i fjor høst, men igangsatte tiltak har gitt effekt. Kronekursen bidrar til en kraftig bedring av konkurransekraften. I Revidert nasjonalbudsjett vil regjeringen gi en oppdatert vurdering av situasjonen i norsk økonomi. Frem mot Revidert nasjonalbudsjett vil regjeringen også vurdere om det er behov for ytterligere tiltak.

Sanner viste til at rehabiliteringsprosjekter kan ha rask effekt, mens effekten av større utbyggingsprosjekter først kommer etter en stund.

2.4 Helse- og omsorgsdepartementet

Harmonisering av regelverk for egenbetalingsordninger

Helgesen viste til svarmerknaden fra HOD og sa at KS er fornøyd med å bli involvert når arbeidet tar til.

Legetjenesten

Helgesen viste til KS sitt innspill om behov for en handlingsplan.

Lisbeth Normann viste til at det arbeides med flere ulike tiltak for å styrke legetjenesten i kommunene. Departementet ønsker å ta inn leger som profesjon i lovverket. Akuttutvalget (NOU 2015: 17 Først og fremst) skal følges opp, og KS vil bli involvert i oppfølgingen. Departementet ønsker mindre silotenking og mer flerfaglighet. Arbeidet utgjør sammenlagt et paradigmeskifte i satsing på legetjenesten i kommunene.

Skolehelsetjenesten

Helgesen viste til innspillet fra KS om at det er avgjørende for å få gode tjenester at øremerkede midler må kunne brukes tverrfaglig.

Normann sa det er utfordringer knyttet til SSB-statistikken mht. antall ansatte. Normann sa det er viktig med tverrfaglige team.

Betalingsplikt for og plikten til kommunal øyeblikkelig hjelp for utskrivningsklare pasienter på psykisk helse og rusfeltet

Helgesen viste til at det er stor usikkerhet knyttet til beregningsgrunnlaget, og at kommunene er bekymret for utfallet om det brukes samme metodikk som for somatikk.

Normann sa at pasientgruppen er økende, og det er stor variasjon i behovene til pasientene. HOD vil om kort tid invitere KS til et møte om saken.

2.5 Justisdepartementet

Nødnett

Helgesen sa at brukerbetalingen slår ulikt ut i små og store kommuner og spurte hvor saken sto mht. betalingsordninger.

Gjermund Hagesæter sa at det er riktig at mange kommuner, særlig der det er deltidsbrannvesen, betaler mye per innbygger, men ingen vil betale mer. Rapport fra Direktoratet for nødkommunikasjon er til vurdering i departementet. JD tar med seg innspillet fra KS, og vil holde god kontakt med KS i det videre arbeidet for å finne en god løsning.

2.6 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Bostøtteordningen

Helgesen sa at bostøtteordningen er et sentralt boligsosialt virkemiddel for sårbare grupper, og det er viktig at ordningen fanger opp dem som trenger den.

Sanner sluttet seg til at bostøtteordningen er en viktig ordning, og pekte på at det er ulike grunner til at færre er i ordningen. Det har vært en underregulering av ordningen ved at

boligprisene øker mer enn støtten. Inntekstveksten fører til at grupper med god inntektsutvikling faller utenom. Dette er positivt. I tillegg er det at færre er i bostøtteordningen, en konsekvens av uførereformen. Bostøtten er styrket i årets budsjett. Det er et budsjettspørsmål hvordan ordningen blir fremover.

Ressurskrevende tjenester

Helgesen viste til at det har vært en stor kostnadsvekst i ordningen, og at noe av årsaken henger sammen med nasjonalt regelverk og føringer. Helgesen sa det bør gjøres et arbeid i fellesskap som inkluderer å se på nasjonale føringer og regelverk.

Sanner sa det har vært et politisk ønske gjennom mange år at flere skal få tjenester lokalt. Det er en felles utfordring at kostnadene øker så mye. Økningen på 1,2 mrd. kroner fra 2015 til 2016 gjør at økningen i innslagspunktet i 2016 kan forsvares. De dyreste brukerne er en utfordring i små kommuner. Sanner erkjente at nye rettigheter også har betydning for veksten.

Mette Gundersen viste til at denne saken har vært en gjenganger i mange år, og at skal man komme videre må staten og KS jobbe sammen om en løsning. Helgesen sa at dersom dette er en invitasjon til samarbeid, vil KS gjerne bidra inn i arbeidet med å finne en felles virkelighetsforståelse.

2.6 Kunnskapsdepartementet

Barnehager

Helgesen viste til at kommunene har ansvar for barnehagesektoren uavhengig av eierskap. Det er viktig med en felles kvalitetsøking i kommunale og private barnehager, og det er uheldig å se på private barnehager isolert. Det vil derfor være et feilspor om prøveprosjektet der private barnehagekjeder får kvalitetsmidler direkte i 2016 gjøres permanent.

Birgitte Jordahl sa dette tiltaket er en pilot for å nå barnehager i kjeder som er i ulike kommuner. Barnehagekonsern har ønsket å utvikle sine profilbarnehager, og KD ønsker å teste ut hvordan disse barnehagene kan løfte sin kompetanse.

2.7 Samferdselsdepartementet

NTP 2018-2029

Helgesen viste til KS sitt innspill med ønske om program for vedlikeholdsetterslep på fylkesveiene.

Tom Cato Karlsen sa at vedlikeholdsetterslepet på fylkesveiene er stort, og at det må gjøres en innsats. Saken vil behandles i NTP.

Søviknes sa at mye av det som kalles vedlikeholdsetterslep krever full oppgradering. Videre at kravene til standard ifølge håndbøkene er så høye at midlene ikke strekker langt. Stat og kommune bør se på dette sammen

Karlsen sa at det er en utfordring at håndbøkene er rigide med svært detaljerte krav til for eksempel busstopp. SD har nå en prøveordning for å se på om regelverket knyttet til gang- og sykkelvei kan forenkles.

Helgesen sa det er nødvendig å løse opp på håndbøkene for å øke handlingsrommet. Karlsen sa at SD ser på mulig revisjon av bestemmelser for ulike veityper.

Omstilling til lavutslippssamfunn – oppfølging av Paris-avtalen

Helgesen sa at det er et felles mål å nå forpliktelsene med å redusere klimagassutslippene.

Karlsen sa det må gjøres radikale grep for mer miljøvennlig transport i byene, og pekte på at det har vært en utvikling i omfang og antall av bymiljøavtalene.

Helgesen sa det er viktig å diskutere insentivene.

Kvam sa det er en utfordring i et land som Norge med god plass å bygge tett.

Helgesen sa det er økende forståelse for tettere utbygging i kommunene.

Revisjon/ny havne- og farvannslov

Helgesen etterspurte framdrift i saken, og KS er beredt til å bistå om det er ønskelig.

Karlsen sa det ikke er konkludert mht. til ev. endringer i regelverket for havnekapital.

3. Kostnadsberegningssaker

Aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere

Kvam viste til innspillet fra ASD i materialet, og til at det er både viktig og krevende å beregne kommunale merkostnader knyttet til Stortingets vedtak. Mange kommuner stiller allerede i dag vilkår om aktivitet, og det er vanlig at det tas utgangspunkt i merkostnader i denne typen kostnadsberegningssaker.

Helgesen sa det er en utfordring at det kan lønne seg for kommunene å vente med å sette i gang tiltak.

Kvam viste til at kommuner som har etablert en praksis i tråd med Stortingets vedtak, ikke vil få noen ytterligere plikt når Stortingets vedtak trer i kraft.

4. Lovmedvirkningssaker

Sanner viste til omtalen i materialet der det framgår at KMD tar sikte på å foreta en evaluering av involveringen av KS i kostnadsberegninger og lovsaker

5. Bilaterale avtaler

Det ble ikke knyttet kommentarer til dette punktet.

6. Orienteringssaker

Det ble ikke knyttet kommentarer til dette punktet.

Eventuelt

Helgesen tok opp sak om «Endringer i plan- og bygningsloven (unntak ved kriser, katastrofer eller andre ekstraordinære situasjoner i fredstid), og viste til at komiteen nå har gitt sin innstilling der de ber om at regjeringen kommer tilbake til Stortinget med forslag til lovendringer som ved en nasjonal flyktningkrise gir kommunene mulighet til å fravike plan- og bygningsloven og granneloven. Helgesen sa at dette kan være en mulig lovmedvirkningssak.

Jordahl viste til at *tiltaks pakken mot mobbing* ble lagt frem 18. april. Lovforslag vil sendes på høring i løpet av uken, og KD imøteser innspill fra KS.